

Mini-Project

West-Friesland

Gemaakt door:
Bjorge Buysman
IPABO 2007

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Start van het project	4
Start lessen	4
Geschiedenis	5
Aardrijkskunde	6
Taal	7
Bronnen:	7
Bijlage 1:	8
Bijlage 2	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding

Dit boekje is een draaiboek voor een project over de streek West-Friesland. West-Friesland is onmiskenbaar een streek met een eigen karakter en niet in de laatste plaats door de Westfriezen die er wonen met de eigen dialect: het West-Fries. West-Friesland is geografisch het gebied dat wordt omsloten door de Westfriese Omringsdijk, de enige dijk ter wereld die in zijn geheel tot monument is verklaard. Ruwweg omvattend het gebied tussen Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen, Medemblik en Schagen.

Tijdens het project worden de volgende punten behandeld:

De geschiedenis van West-Friesland

Het Westfriese dialect

De ligging van West-Friesland

Het Westfries Volkslied

De Westfriese Omringsdijk

Start van het project

Om het project op te starten in de klas kan je beginnen door een verhaal voor te lezen in het Westfries. Zorg ervoor dat dit een kort verhaal is. De kinderen zullen namelijk snel verveeld of niet betrokken erbij gaan zitten i.v.m. de taal die in het verhaal voorkomt. Hierna ga je met de kinderen een gesprek houden of ze een idee hebben waar dit verhaal vandaan komt? Waar spreken ze deze taal? Waarom denk je dat ze het daar spreken? Als de kinderen er niet uit komen zeg je dat het uit West-Friesland komt.

Start de powerpoint 1 op:

Op plaatje 1 zie je de kaart van Nederland

Vraag aan 1 of meerdere kinderen aanwijzen waar West-Friesland volgens hen ligt.

Klik door naar plaatje 2.

Op plaatje 2 staat de provincie Noord-Holland opgedeeld in de streken die er zijn. West-Friesland wordt hier ook aangegeven.

Vraag aan de kinderen of ze dit hadden verwacht als ze niet het goede deel aan hadden gewezen.

Start lessen

Begin elke les met het voorlezen van een kort verhaaltje uit 1 een boekje met westfriesse verhalen erin. Hieronder een aantal suggesties.

Boeken:

De mooiste Westfriesse spreuken	Peter Ruitenberg. ISBN: 90-5513-533-x
Skeerwinkelpraat	Peter Ruitenberg. ISBN:90-5512-002-3
Westfriesse Streekwoorden	Peter Ruitenberg. ISBN 90-5512-195-9
Zuks nou maar!	Peter Ruitenberg ISBN 90-5512-245-9

Een andere suggestie voor het starten van de les is om de kinderen zelf een verhaal uit te zoeken en dit voor te lezen aan de klas.

Geschiedenis

Westfriesland is een streek met een rijke geschiedenis.

Lesdoel:

De kinderen weten een 5-tal belangrijke gebeurtenissen in uit de West-Friese geschiedenis

Inleiding:

Zie start lessen. Zoek een verhaaltje uit waarin een onderwerp naar voren komt indien mogelijk.

Kern:

Verdeel de klas in groepjes.

Geef elk groepje 1 van de onderstaande onderwerpen en laat ze hierover informatie zoeken. De informatie die ze vinden moeten ze samenvatten zodat ze er een korte presentatie over kunnen houden. De onderwerpen zijn op internet makkelijk te vinden. Opgdracht kaarten bijlage 2

Onderwerpen:

Het ontstaan van West-Friesland (westfrisia)

Welke instanties waren betrokken bij het ontstaan van West-Friesland

Wanneer had de streek een eigen bestuur

Wanneer was het een eigen staat/streek/provincie

Ontstaan van het westfriese dialect

Hoe kwam de taal tot stand?

Koning: Floris V: wie was hij en wat had hij met West-Friesland

Korte beschrijving over koning Floris V

Welke connectie had hij met West-Friesland

De wesfriese munt

Wanneer is deze munt gemaakt

Hoe zag hij eruit

Algemene informatie

Westfriese omringdijk

Hoe loopt deze dijk

Wanneer is deze dijk gemaakt

Wat kan je er nu nog mee doen

Afsluiting:

De kinderen presenteren in het kort hun onderwerp. Wat zijn de belangrijke gebeurtenissen tijdens hun tijdsperiode.

Benodigdheden: naslag werken (Westfriesland/Floris V/Omringdijk), internet.

Aardrijkskunde

In deze les ga je het over de bodem van Westfriesland hebben. Ook behandel je hoe West-Friesland door de jaren heen veranderde in opbouw. Deze les draait vooral om het kaart lezen. Er zijn voor deze les per werkgroepje 1 of 2 atlassen nodig.

Lesdoel:

De kinderen kunnen belangrijke plaatsen in West-Friesland opnoemen.

Ontwikkelen van kaartlezen.

De kinderen kunnen het type grondsoort in West-Friesland benoemen.

De kinderen kunnen het waterwin en transport gebied van West-Friesland benoemen.

De kinderen kunnen de typen landbouw in West-Friesland benoemen.

Inleiding:

Zie start lessen. Zoek een verhaaltje uit waarin een onderwerp naar voren komt indien mogelijk.

Kern:

Je deelt de kinderen op in 2-tallen. Per 2-tal geef je 1 atlas en 1 werkblad (bijlage 1). Op het werkblad staan een aantal vragen die ze moeten opzoeken of vragen aan de hand van een aantal kaarten die op het blad staan afgedrukt.

Afsluiting:

Bespreek met de kinderen het werkblad.

Benodigdheden: atlas, werkblad(bijlage 1)

Taal

In deze les ga je het met de kinderen hebben over het Westfries dialect. Wat betekenen de woorden. Je start je les met het westfries volkslied uit te delen of te presenteren op je digitale schoolbord.

Lesdoel:

De kinderen kennis laten maken met het west-friese dialect
De kinderen woorden uit het west-fries eigen leren maken.

Inleiding:

Je geeft de kinderen 5 minuten om de tekst te lezen. Na deze 5 minuten vraag je aan de wat wordt er in deze tekst verteld? Hebben jullie de de tekst kunnen begrijpen. Waarom wel/niet?
Welke woorden begrepen jullie of herkende jullie en welke niet? Deze woorden ga je met de kinderen vertalen.

De kern:

De kinderen worden opgesplit in tweetallen of drietallen. Elk groepje krijgt een eigen westfries verhaaltje. De kinderen zoeken in het verhaal minimaal 10 woorden waarvan ze denken de betekenis te weten. Aan de hand van de hoeveelheid woordenboeken die je kan regelen kan je afspreken of de kinderen zelf de woorden opzoeken om te controleren of ze gelijk hebben en anders doe je het klassikaal. Als ze dit gedaan hebben maken ze ook een korte samenvatting van het verhaaltje.

Afsluiting:

Elk groepje presenteert een aantal woorden die ze vertaald hebben en vertellen aan de klas waar het verhaal over ging.

Benodigheden: west-fries → nederlands woordenboek, verschillende boekjes met west-friese verhalen.

Bronnen:

<http://www.west-friesland.com/>

<http://home.tiscali.nl/~wr2777/West-Friesland2.htm>

<http://www.wikipedia.nl/>

http://www.regio-westfriesland.nl/gemeente/algemeen/wf_intro.shtml

De mooiste Westfriesse spreuken	Peter Ruitenberg. ISBN: 90-5513-533-x
Skeerwinkelpraat	Peter Ruitenberg. ISBN:90-5512-002-3
Westfriesse Streekwoorde	Peter Ruitenberg. ISBN 90-5512-195-9
Zuks nou maar!	Peter Ruitenberg ISBN 90-5512-245-9
Westfries woordenboek	Jan Pannekeet ISBN 90-71123-01-4
De grote Bosatlas	Wolters-Noordhoff

Bijlage 1:

West Friesland

Maak bij dit blad gebruik van een atlas.

Topografie:

Kijk naar het kaartje hieronder. Zet de plaatsen op de juiste plaats.

A: IJsselmeer
B: Markermeer

1: Hoorn
2: Stede Broec
3: Enkhuizen
4: Andijk
5: Medemblik
6: Wervershoof

7: Zwaag
8: Heerhugowaard
9: Obdam
10: Schagen
11: Avenhoorn
12: Langedijk

Waterwinning:

Bij welke plaats wordt er in West-Friesland drinkwater gewonnen en waar wordt dit allemaal naar toe getransporteerd?

Bodembestudering

Uit welke grondsoort(en) bestaat de bodem in West-Friesland?

Welke vorm(en) van landbouw komt veelal voor in West-Friesland?

West-Friesland wordt omringt door dijken om het water buiten te houden, want West-Friesland ligt namelijk onder het N.A.P. Zoek in de atlas op wat het hoogste en het laagste punt is in West-friesland.

Hoogste:

Laagste:

Verschil:

Recreatie/toerisme:

In west-friesland heb je verschillende vormen van recreatie/toerisme. Zoek in de atlas op welke verschillende vormen van recreatie/toerisme er zijn in west-friesland.

Bijlage 2

Onderwerp: Het ontstaan van west-friesland (westfrisia)

Aandachtspunten:

Welke instanties waren betrokken bij het ontstaan van West-Friesland

Wanneer had de streek een eigen bestuur

Wanneer was het een eigen staat/streek/provincie

Gebruik bij deze opdracht de volgende site:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_West-Friesland

http://nl.wikipedia.org/wiki/West-Friesland_%28historische_regio%29

Onderwerp: Ontstaan van het westfries dialect

Aandachtspunten:

Hoe kwam het dialect tot stand?

Wie of welke taal had invloed op de ontwikkeling van deze taal

Gebruik bij deze opdracht de volgende site:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Westfries>

Onderwerp: Koning: Floris V: wie was hij en wat had hij met westfriesland

Aandachtspunten

Wie was Floris V

Wat was zijn verband met west-friesland

Hoe hield hij west-friesland in bedwang

Waarom wilde hij westfriesland veroveren (heeft te maken met zijn vader)

Gebruik bij deze opdracht de volgende site:

http://nl.wikipedia.org/wiki/West-Friesland_%28historische_regio%29

Onderwerp: De wesfrieze munt

Aandachtspunten

Wanneer is deze munt gemaakt

Hoe zag hij eruit

Algemene informatie

Gebruik bij deze opdracht de volgende site:

http://www.regio-westfriesland.nl/gemeente/algemeen/wf_munt.shtml

<http://de-wit.net/schermer/wfr-munt.html>

Onderwerp: Westfriese omringdijk

Aandachtspunten:

Hoe loopt deze dijk?

Wanneer is deze dijk aangelegd?

Wat kan je er nu nog mee doen?

Gebruik bij deze opdracht de volgende site:

<http://www.omringdijk.nl>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Westfriese_Omringdijk

<http://www.omringdijk.nl/daikfolder/informatie/pages/historie/hist2.html>

<http://home.tiscali.nl/~wr2777/West-Friesland.htm>